

[Arnth Jensen.]

Sindelag til, kan finde Grunden til enten i den offentlige Skoles Fortræffelighed eller i Hjemmenes Afmagt. Naar Skolekonsulent Kaalund-Jørgensen paa det nordiske Skolemøde kunde oplyse, at af Danmarks 461 000 undervisningspligtige Børn blev kun ca. 1 200 hjemmeundervist, saa har han som Folkeskolemand og saa har alle Folkeskolens Mænd og Kvinder Lov at være stolte af, at Folkeskolen har formaaet at give en Undervisning, der for Folket er blevet Regelen, medens Hjemmeundervisningen er blevet Undtagelsen. Men derudfra at slutte, at Folkeskolen bør gribe endnu dybere ind i Hjemmets Ret og Pligt, det er efter min Mening et Fejlgreb.

Det kan hænde, at den allerbedste Skolereform i dette Land vilde være den, at give privat og offentlig Undervisning mere økonomisk Ligestilling og dermed give Forældrene baade mere Ret og større Ansvar, og det kan hænde, at hvis den offentlige Skoles Arbejdere og Styreere ikke forstaar deres Tid, vil dette Krav vokse saaledes i Styrke og Omfang, at det ikke lader sig sidde overhørigt.

Dette Tings Forretningsorden tillader ikke, at jeg i Dag kommer ind paa Enkelt-heder i Lovforslaget, skønt Lysten til det ikke mangler. Jeg maa nøjes med Hovedlinierne, og saa vidt jeg kan skønne, er der to Hovedlinier, nemlig for det første den praktiske Mellemskole og i Forbindelse, dermed Undervisningspligtens Forlængelse, det saakaldte 8de Skoleaar, og for det andet Købstadskolens og Landsbyskolens Ensartethed, med udvidet Timetal og dermed ændret Skolegang for den sidste.

Ministerens siger selv i sin Forelæggelsestale, at et Kærnepunkt i Forslaget er den praktiske Mellemskole, og Forslaget er væsentlig stillet for at dæmme op mod den Fare, at alt for mange Forældre og Kommuner gør alt for meget for at faa Børnene ind i Mellemskolen eller Eksamen-skolen. Ja, naar den højtærede Minister selv siger det, skal jeg ikke modsige det. Det er virkelig saadan, at der har været en Strøm til Mellemskolen, der igen har affødt større Tilgang til Gymnasierne og derfra til de højere Læreanstalter, en Tilgang, som selv de, der har været de stærkeste Agitatorer for denne Udvikling, er blevet bange for.

Men er det egentlig underligt, at det er blevet saaledes, naar man stadig har faaet at vide, hvor mangelfuld Folkeskolen er, stadig har faaet indprentet, at Kundskab er Magt, og naar man stadig har gjort Tilgangen til Eksamen-skolerne endnu mere

tilløkkende? Er det da saa underligt, at Forældre har drømt gyldne Drømme om, at Fremtiden som studeret Mand var den bedste for lille Peter, for saa senere hen at vaagne op og opdage, at netop lille Peter synes at egne sig bedre paa en anden Hylde? For ikke at blive misforstaaet vil jeg gerne føje til, at denne Eksamen-skoleepidemi ikke alene findes iblandt de mindre velhavende Hjem, og jeg ønsker ogsaa at tilføje, at det hverken er mit eller mit Partis Mening, at noget Barn med Lyst, Evner og Anlæg af økonomiske Grunde skal holdes ude fra den højere Undervisning.

Naar man ser paa den Udvikling, som Eksamen-skolen har haft herhjemme, er det naturligt, at Folkeskolens Venner er kommet ind paa den Tanke, om man da ikke ved at udvide Folkeskolen, ved at byde en udvidet og mere omfattende Undervisning, kan fastholde Eleverne i denne, samtidig med at man opretholder den organiske Forbindelse med andre Skoleformer, og Ministeren er gennem sit Forslag gaaet ind paa denne Tankegang. Gennem Forslaget om Deling af Folkeskolen i Grundskolen og Mellemskolen, som igen deles i den mere teoretiske og den praktiske, har Ministeren anerkendt denne Linie, og som Begrundelse anførte Ministeren foruden det, jeg allerede har nævnt, at denne Afdeling skal være anlagt for de mere praktisk anlagte Elever.

Den højtærede Minister anførte — som det blev nævnt af det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen — i sin Forelæggelsestale, at det er lige saa vigtigt at have dygtige Smede og Arbejds-mænd, som det er at have dygtige Læger, Professorer, Præster o. s. v., og, føjede den højtærede Minister til, de skal være lige jævnyrdige og lige ansete. Heri er vi enige. Men Spørgsmaalet er bare, om dette kan opstilles som Maal gennem Barneskolen. Hvad det angaar med det jævnyrdige og ansete, saa er jeg ikke sikker paa, at det til Trods for, at den højtærede Minister søger gennem Navnet at give de to Retninger Ligestilling, vil lykkes at gøre dem lige tilløkkende. Jeg tvivler noget paa det. Den eksamen-sfrie Mellemskole vil aldrig — selv om den til sidst udsteder et Duelighedsbevis — blive saa „fin“, Hr. Minister, som Skolen, der stiller med Eksamen.

Jeg siger derfor: hvis man vil beholde Mellemskolen i sin nuværende Form, Leddet mellem Folkeskole og Gymnasium, saa lad den som hidtil være ene om sit Navn; deri er jeg ogsaa enig med det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen. Folkeskolens Navn